

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. 684/1 Prot.

Tiranë, më 20.06.2023

V E N D I M

Nr. 107 , datë 20 . 06 . 2023

Bazuar në nenin 32/1/a dhe nenin 33, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi mori në shqyrtim ankesën nr. 110 Regj., datë 06.06.2023, të shtetases V. D, kundër Njesisë Administrative Qendër/Bashkia Fier, në të cilën pretendohet për diskriminim për shkak të “moshës” dhe “gjendjes ekonomike”.

Në përfundim të shqyrtimit paraprak të ankesës, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi¹,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

Subjekti ankues, shtetasja V. D, në shpjegimet e paraqitura para Komisionerit, është shprehur se, problematika e saj konsiston si më poshtë citohet:

“Jam banuese në fshatin Zhupan, Njësia Administrative Qendër/Bashkia Fier dhe jetoj në një shtëpi të cilën ma ka ndërtuar Kisha Katolike, banesë e cila është ende në proces legalizimi. Problemi im qëndron në konfliktin që ka lindur me komshiun tim F. D, i cili ka ndërtuar një mur në afërsi të banesës time me pa të drejtë, duke cenuar hapësirën time, dhe për pasojë nuk bëjmë dot as restaurime, as suvatime edhe pse ujërat e zeza më kanë hyrë në shtëpi. Në lidhje me problematikën tonë i jemi drejtuar në mënyrë të përsëritur Bashkisë Fier, Prefekturës Fier dhe Njesisë Administrative Qendër, por nuk është marrë asnjë masë konkrete.

I jemi drejtuar edhe IMT për prishjen e murit por nuk është zgjidhur problemi jonë. Jetojmë të vetëm, me probleme shëndetësore dhe të varfër dhe si mund të jetojmë në një banesë të tillë?”

Në përfundim, subjekti ankues, ka kërkuar nga Komisioneri marrjen e masave që Njësia Administrative Qendër/Bashkia Fier, të veprojë për zgjidhjen e problematikës së saj.

¹ Në vijim do t'i referohemi me akronimin: KMD.

II. Nga shqyrtimi paraprak i ankesës, u konstatua se:

Nga këqyrja e analizimi i dokumentacionit të dërguar pranë KMD-së, rezulton se:

- Bazuar në shkresën me nr. 35/1 prot., datë 06.01.2021 të Drejtorisë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës (DV ASHK) Fier, me lëndë: “Vërtetim mbi statusin e përfshirjes së objektit të ndërtuar pa leje, në procesin e legalizimeve”, objekti ndërtues i cili është edhe objekt i ankesës pranë KMD-së, është i përfshirë në procedurat e legalizimit, në përputhje me përcaktimet e legjislacionit përkatës për legalizimin, urbanizimin e integrimin e ndërtimeve pa leje.
- Subjekti ankues nëpërmjet kërkesave/ankesave të përsëritura, të cilat datojnë nga viti 2022 e përgjatë vitit 2023, i është drejtuar Bashkisë Fier, Inspektoriatit të Mbrojtjes së Territorit pranë Bashkisë Fier, Njesisë Administrative Qendër dhe Prefektit Fier, duke kërkuar nga ana e tyre të ndërhyjnë për të prishur një mur rrethues të komshiut të tij, F. D, i cili sipas pretendimeve të ankuesit është ndërtuar në afërsi të banesës së tij, duke cenuar hapësirën e tij dhe duke e penguar për të bërë punime në banesën e tij.
- Nga përgjigjet e kthyerat subjektit ankues nga strukturat përkatëse shtetërore evidentohet se objektet në fjalë (banesa e ankuesit dhe banesa e komshiut për të cilin ngre pretendimin për murin rrethues) janë objekte që kanë qenë objekte të ish-Drejtorisë së Hekurudhave Fier dhe se personat në fjalë nuk disponojnë asnjë lloj kontrate privatizimi apo certifikatë pronësie për objektet ku banojnë, apo për tokën rreth këtyre objekteve. Bashkia dhe strukturat vartëse të saj (IMT/Bashkia Fier) kanë informuar subjektin se arsyeja që nuk mund të ndërhyjnë është për shkak se palët në konflikt nuk janë të pajisur me certifikatë pronësie për objektet dhe truallin që disponojnë aktualisht.

Sa i takon pretendimit të ankueses se është diskriminuar nga ana e Njesisë Administrative Qendër/Bashkia Fier, Komisioneri vlerëson se ankesa nuk duhet të pranohet pasi është e papajtueshme me dispozitat e këtij ligji, bazuar në arsyetimin vijues:

Së pari, subjekti ankues ka cilësuar vetëm që është diskriminuar nga ana e Njesisë Administrative Qendër/Bashkia Fier, për shkak se ajo dhe bashkëshorti janë në moshë pensioni dhe pa të ardhura të tjera, pa dhënë asnjë shpjegim, apo sqaruar rrethana me fakte e prova se si ajo është trajtuar në mënyrë të padrejtë apo të pafavorshme nga ana e Njesisë Administrative Qendër Fier, apo se si ky trajtim lidhet me moshën apo gjendjen ekonomike të saj.

Parimi i barazisë para ligjit dhe i mosdiskriminimit, sanksionohet nga Kushtetuta në nenin 18, si një parim i përgjithshëm që përshkon të gjitha të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, prandaj ai duhet të gjejë shprehjen e tij në të gjithë legjislacionin shqiptar si dhe të zbatohet nga të gjithë, si nga institucionet edhe nga individët. Gjykata Kushtetuese në disa vendime të saj ka interpretuar nenin 18 të Kushtetutës, si dhe ka theksuar se parimi i barazisë synon që të gjithë të jenë të barabartë në ligj dhe përpara ligjit, jo vetëm në të drejtat themelore të parashikuara në Kushtetutë por edhe në të drejtat e parashikuara nga ligjet e tjera në fuqi. Gjykata është shprehur se:

“Barazia në ligj dhe para ligjit nuk do të thotë që të ketë zgjidhje të njëllota për individë ose

kategori personash që janë në kushte objektivisht të ndryshme. Barazia përpara ligjit dhe në ligj presupozon barazinë e individëve që janë në kushte të barabarta”, si dhe “Vetëm në raste përjashtimore dhe për shkaqe të arsyeshme dhe objektive mund të përliqjet trajtimi i ndryshëm i kategorive të caktuara që përfitojnë nga kjo e drejtë²”

Neni 14 i Konventës Evropiane për Drejtat e Njeriut (KEDNJ), ndalon diskriminimin në gëzimin e të drejtave dhe lirive të përcaktuara në të, ndërkohë që Protokollin 12-të të KEDNJ-së, i cili është ratifikuar nga Shqipëria, ndalon diskriminimin në lidhje me “gëzimin e çdo të drejte të parashtruar nga ligji” dhe kështu ofron mbrojtje më të madhe se sa neni 14, i cili lidhet vetëm me të drejtat e garantuara nga KEDNJ-ja. Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ), në mënyrë të vazhdueshme ka interpretuar se “diskriminimi” do të thotë që të trajtosh ndryshe pa një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, persona të cilët ndodhen në situata të ngjashme dhe diferenca në trajtim, nuk bazohet në ndonjë justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, domethënë, se trajtimi i diferencuar nuk ndjek një qëllim legjitim dhe nuk ekziston një marrëdhënie e arsyeshme të proporcionalitetit ndërmjet mjeteve të përdorura dhe qëllimit që synohet të realizohet. Sipas GJEDNJ, e drejta për të mos u diskriminuar e garantuar nga KEDNJ, gjithashtu çënohet kur pa një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm shtetet dështojnë që të trajtojnë ndryshe personat situata e të cilëve objektivisht e ndryshme.

Ligji nr. 10 221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me një listë jo shteruese shkaqesh, duke parashikuar në mënyrë të ndrejtëpërdrejtë mbrojtjen nga diskriminimi respektivisht edhe për shkaqet e pretenduara nga ankuesja.

Në nenin 1 të ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, përcaktohet se: “Ky ligj rregullon zbatimin dhe dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër”.

Diskriminimi përkufizohet nga ligji 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, në nenin 3, pika 1, si: “Çdo dallim, përjashtim, kufizim ose preferencë, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji, që ka si qëllim ose pasojë pengesën ose bërjen e pamundur të ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët, të të drejtave e lirive themelore të njohura me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, me aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe nga ligjet në fuqi”.

Në bazë të nenit 7, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, mbrojtja nga diskriminimi garantohet ndaj çdo veprimi ose mosveprim të autoriteteve publike ose të personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë ose privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon

² Shih vendimet nr.39, datë 16.10.2007, nr. 4 datë 12.02.2010, nr. 34, datë 20.12.2015, të Gjykatës Kushtetuese.

ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta ose të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë ose grupe të tjera personash.

Në thelb të diskriminimit, është trajtimi i diferencuar dhe më pak i favorshëm, i shfaqur qoftë në formën e *dallimit, kufizimit, përjashtimit ose preferencës* dhe që ka për bazë një nga shkaqet e mbrojtura nga ligji. Pra, jo çdo diferencë në trajtim apo trajtim më pak i favorshëm gëzon mbrojtje nga ligji. Mbrojtja nga diskriminimi sipas ligjit garantohej vetëm për ato diferenca në trajtim apo trajtime më pak të favorshme që kanë për bazë një nga shkaqet e mbrojtura. Në mungesë të një shkakut të mbrojtur, jo çdo diferencë në trajtim apo trajtim i pafavorshëm konsiderohet diskriminim sipas ligjit. Gjithashtu, jo çdo diferencë në trajtim është diskriminim, por vetëm ato që nuk kanë një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm. Pra, nëse për diferencën në trajtim konstatohet se ka një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, atëherë trajtimi ndryshe është i përligjur dhe nuk është i ndaluar nga ligji.

Duke mbajtur në konsideratë standardet dhe parashikimet e mësipërme ligjore, Komisioneri vlerëson se, ankuesja nuk ka ngritur pretendime për diferencë në trajtim ose për dështimin nga

ana e Njësisë Administrative Qendër/Bashkia Fier (apo dhe IMT/Bashkia Fier) për të trajtuar ndryshe rastin e saj, për shkak të situatës në të cilën ajo gjendet, situatë e cila supozohet se ka si shkak moshën dhe gjendjen ekonomike të saj.

Në lidhje me pretendimin për diskriminim për shkaqet sipërcituar, Komisioneri vlerëson se, vetëm fakti që një person posedon këto shkaqe, nuk mjafton për të ngritur një pretendim për diskriminim. Personi i cili pretendon se është diskriminuar për shkaqet e pretenduara, por jo vetëm, duhet të parashtrijë fakte nga të cilat mund të prezumohet se ka një diferencë në trajtim dhe se kjo diferencë në trajtim pretendohet se ka si bazë shkakun e mbrojtur, që në çështjen objekt shqyrtimi janë mosha e ankuseses dhe gjendja ekonomike e saj.

Pala ankuese nuk parashtron fakte apo rrethana nga të cilat të mund të prezumohet se ka patur sjellje, veprime apo mosveprime të institucioneve përgjegjëse që të jenë motivuar nga mosha apo gjendja ekonomike e saj.

Bazuar në përkufizimin që ligji i bën diskriminimit, jo çdo sjellje e kundërshtuar për paligjshmëri, është një sjellje diskriminuese. Një sjellje diskriminuese në çdo rast është një sjellje e paligjshme, por jo çdo sjellje e paligjshme konsiderohet diskriminuese.

Së dyti, nga dokumentacioni i dërguar pranë KMD-së, rezulton se si subjekti ankues, V. D, ashtu edhe komshiu i saj F. D, janë zaptues të dy objekteve shtetërore në mënyrë të paligjshme, e po ashtu, në mënyrë të paligjshme kanë kryer punime duke i përshtatur në banesa, duke i rrethuar etj. Pra, si ankuesja, ashtu edhe komshiu i saj F. D, janë faktikisht posedues të paligjshëm të pronës shtetërore, ndaj, në këtë fazë faktike e juridike ankuesja në kërkesën e saj i është drejtuar organeve përkatëse shtetërore lidhur me ndërhyrjen në objektin (murin rrethues, të ndërtuar nga fqinji F. D) cili është i jashtëligjshëm dhe cenon hapësirën për në banesën e saj.

Rezulton se si subjekti ankues, ashtu edhe fqinji F. D, kanë aplikuar dhe dorëzuar dokumentacionin përkatës në DV ASHK Fier, për legalizimin e pronave që kanë zaptuar.

Lidhur me sa më sipër, është ky institucion përgjegjës që do të vlerësojë për secilin prej tyre, nëse objektet që posedojnë apo dhe punimet që kanë kryer (përfshirë edhe murin rrethues të F. D) përmbushin kriteret urbanistike, planet vendore dhe kriteret e tjera ligjore.

Në këto kushte, deri sa pozita juridike e ankueses, në raport me pronën (banesën) akoma nuk është formalizuar si poseduese apo pronare e ligjshme, ajo nuk legjitimohet në pretendimin e saj se veprimet e fqinjit përbëjnë cenim posedimi apo pronësie, kur si ankuesja ashtu dhe fqinji, deri më tani janë posedues të paligjshëm të banesave ku jetojnë dhe nuk disponojnë certifikata pronësie për banesat apo tokën rreth këtyre objekteve.

Në përfundim të shqyrtimit paraprak të ankesës, bazuar në nenin 33, pika 4, shkronja “b”, të ligjit nr.10221, datë 04.02.2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar³, Komisioneri arrin në përfundimin se, ankesa e paraqitur nga pala ankuese kundër Njesisë Administrative Qendër/Bashkia Fier, nuk mund të pranohet, pasi është e papajtueshme me dispozitat e ligjit dhe për rrjedhojë nuk mund t’i nënshtrohet procedurave të mëtejshme të parashikuara në ligj për shqyrtimin e saj.

PËR KËTO ARSYE:

Mbështetur në nenin 21/1, nenin 32, pika 1/a, si dhe nenin 33, pikat 1, 4/b/dh, të ligjit nr.10 221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar,

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I :

1. Mospranimin e ankesës së subjektit ankues V. D, pasi nuk plotësohen kriteret përkatëse të parashikuara nga ligji nr. 10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, i ndryshuar.
2. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijani e këtij vendimi.

KOMISIONERI

Robert GAJDA

³ Neni 33, pika 4/b, të ligjit 10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar, përcakton se: “4. Ankesa nuk pranohet nëse: b)është e papajtueshme me dispozitat e këtij ligji”.

